

Húsnæðis- og mannvirkjastofnun
Jakob Gunnarsson
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Hafnarfirði, 30.07.2026
MFRI: 2026-06-0384

Efni: Efnistaka úr Kiðafellsnámu Hvalfirði

Vísað er til erindis Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar dags. 4. júní 2026, þar sem óskað er eftir umsögn Hafrannsóknastofnunar vegna tilkynningar Björgunar ehf. um framkvæmd sem kann að vera háð mati á umhverfisáhrifum, skv. lögum um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda og áætlana nr. 111/2021.

Í umsögninni skal koma fram eftir því sem við á, hvort Hafrannsóknastofnun telji að nægjanlega sé gerð grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar, umhverfisáhrifum, mótvægisáðgerðum og vöktun eftir því sem við á. Einnig hvort Hafrannsóknastofnun telji að einhver atriði þarfnist frekari skýringa og ef svo er, hvaða atriði það eru og hvort þau kalli á að framkvæmdin fari í umhverfismat að teknu tilliti til viðmiða í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana.

Áformuð breyting felur í sér að heimilt verði að vinna allt að 4–5 milljón m³ af efni úr Kiðafellsnámu í stað þeirra rúmlega 1,6 milljóna m³ sem núgildandi leyfi gera ráð fyrir. Björgun ehf. telur að breytingin rúmist innan umhverfismats frá árinu 2009 þar sem gert var ráð fyrir að í námunni væru um 7,5 milljón m³ af vinnanlegu efni og að námusvæðið næði yfir um 100 ha.

Hafrannsóknastofnun bendir á að umhverfismatið frá 2009 var unnið fyrir aðra framkvæmd en þá sem nú er fyrirhuguð. Matið tók til efnistöku á þremur svæðum í Hvalfirði, þar á meðal Kiðafellsnámu, og leyfisumsóknin sem lá til grundvallar matinu gerði ráð fyrir allt að um 2 milljónum m³ efnistöku úr Kiðafellsnámu á 30 ára tímabili. Nú er hins vegar óskað eftir því að heimiluð efnistaka verði aukin í allt að 4–5 milljón m³ úr námunni. *Fyrirhuguð framkvæmd felur því í sér að stærstur hluti þess sand- og malarefnis sem talið er vera í námunni verður fjarlægður.*

Frá því umhverfismatið var unnið árið 2009, hafa jafnframt orðið verulegar breytingar á lagaumhverfi, meðal annars með gildistöku laga nr. 36/2011 um stjórn vatnamála. Samkvæmt 12. gr. laga nr. 36/2011 um stjórn vatnamála skal vernda yfirborðsvatnshlot og tryggja að ástand þeirra versni ekki. *Við mat á fyrirhugaðri framkvæmd þarf því að liggja fyrir fullnægjandi mat á því hvort aukin efnistaka geti haft áhrif á vistfræðilegt ástand viðkomandi vatnshlots eða komið í veg fyrir að umhverfismarkmið þess náist.*

Í áliti Skipulagsstofnunar vegna umhverfismatsins árið 2009 voru sett skilyrði um að rannsóknir yrðu framkvæmdar á lífríki framkvæmdarsvæðanna, meðal annars með tilliti til fiskgengdar og flatfiskaungviðis, áður en efnistaka hæfist. Jafnframt var lögð áhersla á að efnistöku yrði hagað þannig að rask á búsvæðum yrði sem minnst, meðal annars með áfangaskiptri vinnslu og holudælingu í stað yfirborðsdælingar til að draga úr neikvæðum áhrifum á lífríki.

Enn liggja hvorki fyrir rannsóknir á fiskum, fiskungviði né botndýralífi sem gera kleift að meta áhrif þeirrar verulegu breytingar á umfangi framkvæmdarinnar sem hér er fyrirhuguð. Sú óvissa er sérstaklega alvarleg þar sem fyrirhugað er að *fjarlægja stærstan hluta þess sand- og malarefnis sem myndar búsvæði fjölmargra tegunda.*

Sand- og malarbotnar eru mikilvæg búsvæði fjölmargra tegunda og geta gegnt mikilvægu hlutverki sem fæðu-, uppeldis- og hrygningarsvæði nytjafiska, meðal annars flatfiska og ungviðis annarra fisktegunda. Með fyrirhugaðri framkvæmd verður, eins og fram hefur komið, stærstur hluti þessa búsvæðis fjarlægður varanlega. *Þar sem grunnrannsóknir á lífríki svæðisins hafa ekki verið framkvæmdar liggur ekki fyrir hvaða tegundir eða vistgerðir verða fyrir áhrifum né hvert umfang áhrifanna verður.* Hafrannsóknastofnun telur að ekki sé unnt að leggja traust mat á áhrif framkvæmdarinnar á lífríkið án þess að slíkar rannsóknir fari fyrst fram.

Við leyfisveitingu árið 2009 var jafnframt lögð áhersla á að haga efnistöku þannig að áhrif á óröskuð búsvæði yrðu sem minnst með því að vinna námuna í áföngum. Sú nálgun byggðist á því að vernda hluta búsvæðanna meðan á vinnslu stæði. Með þeirri breytingu sem nú er fyrirhuguð, þar sem stefnt er að því að vinna meginhluta þess efnis sem er í námunni, eiga þær forsendur ekki lengur við með sama hætti. *Nauðsynlegt er að áhrif slíkrar breytingar verði metin sérstaklega áður en tekin verður ákvörðun um frekari leyfisveitingu.*

Auk áhrifa á lífríki getur aukin efnistaka haft áhrif á straumakerfi, setflutninga og strandrof. Í umhverfismati frá 2009 var sérstaklega fjallað um þessa þætti og voru gerðar öldu- og straumlíkanagreiningar til að meta möguleg áhrif efnistöku á strandlínu Hvalfjarðar. Niðurstöður þeirra greininga leiddu meðal annars til þess að mörkum Kiðafellsnámu var breytt og þau færð fjær landi til að draga úr hættu á breytingum á öldufari og auknu strandrofi. Þessar forsendur byggðust hins vegar á þeirri efnistöku sem þá var áformuð. Með þeirri verulegu aukningu á umfangi framkvæmdarinnar sem nú er fyrirhuguð telur Hafrannsóknastofnun mikilvægt að fyrir liggi uppfært mat á áhrifum framkvæmdarinnar á strauma, setflutninga og mögulegt strandrof áður en ákvörðun verður tekin um frekari leyfisveitingu.

Að mati Hafrannsóknastofnunar er framkvæmdinni lýst með fullnægjandi hætti. Hins vegar er ekki gerð fullnægjandi grein fyrir umhverfi framkvæmdarinnar, líklegum umhverfisáhrifum hennar, mótvægisáðgerðum eða vöktun. Sérstaklega skortir uppfærðar upplýsingar um lífríki framkvæmdarsvæðisins, mat á áhrifum framkvæmdarinnar á vatnshlot samkvæmt lögum nr. 36/2011 um stjórn vatnamála, mat á áhrifum á strauma, setflutninga og mögulegt strandrof, auk mats á uppsöfnuðum áhrifum fyrri efnistöku. Þetta eru atriði þess eðlis að frekari skýringa er þörf og að þau gefi tilefni til að framkvæmdin sæti umhverfismati með hliðsjón af viðmiðum 2. viðauka laga nr. 111/2021 um umhverfismat framkvæmda og áætlana.

F.h. Hafrannsóknastofnunar,

Rakel Guðmundsdóttir

Rakel Guðmundsdóttir

From: Sunna Viðarsdóttir - VG <sunna.vidarsdottir@vegagerdin.is>
Sent: Friday, December 19, 2025 3:17 PM
To: Rúnar Dýrmundur Bjarnason <rudbj@cowi.com>
Cc: Þorsteinn Víglundsson <thorsteinn@hornsteinn.is>; Fannar Gíslason - VG <fannar.gislason@vegagerdin.is>; Sigurður Sigurðarson - VG <sigurdur.sigurdarson@vegagerdin.is>
Subject: RE: Kiðafellsnáma

You don't often get email from sunna.vidarsdottir@vegagerdin.is. [Learn why this is important](#)

Sæll Rúnar.

Ég hef yfirfarið dýptargrunnana sem líkanreikningar Siglingastofnunar 2009 byggðu á og staðfesti að þeir reikningar gilda fyrir efnistöku af stærðargráðunni 7.500.000 m³. Niðurstöður þeirrar vinnu voru að efnistakan hefði ekki teljandi áhrif á strandrof eins og fram kom í mati á umhverfisáhrifum.

Við höfum ekki upplýsingar um að strandrof hafi orðið á svæðinu og samanburður loftmynda gefur ekki vísbendingar um að rof hafi orðið á svæðinu undanfarin 20 ár.

Enn eru ekki til almenn viðmið um hversu mikið ölduálag má aukast án þess að slíkt heði áhrif á rofmátt, önnur en þau sem Siglingastofnun lagði til grundvallar í skýrslu sinni árið 2009. Þar sem efnistaka úr Kiðafellsnámu hefur aðeins verið í litlu magni er ekki hægt að nota þá reynslu til að staðfesta eða endurmeta viðmiðin.

Ég fæ ekki séð að bregðast þurfi frekar við athugasemdum úr umsögn Vegagerðarinnar frá 2023.

Kveðja,

Sunna Viðarsdóttir
umhverfisverkfræðingur
hafnadeild

suv@vegagerdin.is

Environmental Engineer
Harbour Department

[+354 522 1422](tel:+3545221422)
[+354 868 9850](tel:+3548689850)

Vegagerðin
Icelandic Road and
Coastal Administration

Suðurhrauni 3, 210 Garðabæ
vegagerdin.is

Skipulagsstofnun

B.t. Jón Smári Jónsson
Borgartúni 7b,
105 Reykjavík

Efni: Efnistökusvæði í Kiðafellsnáma í Hvalfirði – tilkynning um framkvæmd sem kanna að vera háð mati á umhverfisáhrifum

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 30. maí 2023, þar sem óskað er eftir umsögn Vegagerðarinnar vegna tilkynningar um framkvæmd sem kann að vera háð mati á umhverfisáhrifum, skv. lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Vegagerðin skal í umsögn sinni gefa álit á því hvort og á hvaða forsendum framkvæmdin skuli háð mati á umhverfisáhrifum að teknu tilliti til 2. viðauka framangreindra laga.

Síða 1/2

Fyrirtækið Björgunar ehf. hyggst sækja um breytingar á gildandi leyfum til efnistöku af hafsbotni í Kiðafellsnámu í Hvalfirði. Áformuð breyting felst í því að heimiluð efnistaka úr Kiðafellsnámu verði allt að 4–5 milljón rúmmetrar í stað rúmlega 1,6 milljón rúmmetra sem núgildandi leyfi kveður á um.

Sérstaklega er beðið um að Vegagerðin gefi í umsögn sinni mat á því hvort nægilega sé gerð grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar, umhverfisáhrifum, mótvægisáðgerðum og vöktun. Jafnframt hvort og þá hvaða atriði Vegagerðin telur þurfa að skýra frekar og hvort þau kalli á að framkvæmdin fari í umhverfismat að teknu tilliti til viðmiða í 2. viðauka laga nr. 111/2021.

Vegagerðin hefur kynnt sér tilkynninguna með hliðsjón af hlutverki stofnunarinnar og telur að gera þurfi grein fyrir breytingum á álagi á aðliggjandi strendur fyrir þá efnistöku sem nú er fyrirhuguð. Það er hvort efnistakan geti leitt af sér aukið strandrof. Slíkt var gert í umhverfismatinu frá árinu 2009 en ekki ljóst fyrir hvaða magn efnistöku þær niðurstöður giltu. Þá var lagt til að strandsvæðin yrðu vöktuð með tilliti til strandrofs. Vegagerðinni er ekki kunnugt um að slík vöktun hafi átt sér stað og ekki kunnug um slíkar upplýsingar. Hluti af umhverfismatinu frá árinu 2009 var mat Siglingastofnunar á því hve mikið ölduálag mætti breytast án þess að slíkt hefði áhrif á rofmátt fyrir mismunandi strandgerðir. Þegar þetta var gert lágu ekki fyrir nein almenn viðmið til að styðjast við og því var ákveðin óvissa um áhrifin. Á þeim grundvelli er rétt að endurmeta þau viðmið sem lögð voru til grundvallar matinu frá árinu 2009. Þessu til stuðnings segir í matsskýrslu Björgunar frá janúar 2009 að þær grunnrannsóknir sem þá voru lagðar fram verði góður grunnur fyrir samanburðarrannsóknir seinna meir.

Vegagerðin
Suðurhraun 3
210 Garðabær
+354 522 1000
vegagerdin.is

vegagerdin
@vegagerdin.is

Einnig bendir Vegagerðin á ákvæði 9. gr. í lögum um vitamál nr. 132/1999, IV. Kafli. Upplýsingaskilda. „-Siglingastofnun Íslands skal sjá um að allar breytingar á leiðbeiningum til öryggis í siglingum verði tilkynntar sjófarendum. Auglýsingar skulu birtar minnst mánaðarlega í Tilkynningum til sjófarenda sem Sjómælingar Íslands gefa út. -Upplýsingar, sem varða öryggi sjófarenda og ekki verða auglýstar með nægum fyrirvara í Tilkynningum til sjófarenda, skulu tilkynntar um strandstöðvar og í útvarpi þegar þörf krefur. -Sérhverjum sem annast rekstur leiðarmerkis er skylt að koma tilkynningum um breytingar og bilanir til Siglingastofnunar Íslands svo fljótt sem verða má, en stofnunin sér síðan um birtingu þeirra. Á sama hátt ber öllum sem verða varir við bilanir í vitakerfi landsins að senda tilkynningar um þær til Siglingastofnunar Íslands svo fljótt sem verða má. Enn fremur skal Siglingastofnun Íslands tilkynnt um alla farartálma sem verða á almennri siglingaleið og ekki er getið í sjókortum eða tilkynningum til sjófarenda.“

Síða 2/2

Virðingarfyllst
f.h. Vegagerðarinnar
Sigurður Friðgeir Friðriksson

Undirskrift

SIGURÐUR FRIÐGEIR

Vegagerðin

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105REYKJAVÍK

Reykjavík, 5. september 2023
Tilvísun: OS2023050105/22.2.0
Skjalanr: 400979

Efni: Umsögn Orkustofnunar um matskyldufyrirspurn vegna efnistöku í Kiðafellsnámu, Hvalfirði.

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar, dagsettu þann 30. maí 2023., þar sem óskað var umsagnar Orkustofnunar um matskyldufyrirspurn vegna framkvæmdar efnistöku í Kiðafellsnámu í Hvalfirði í samræmi 19. og 20. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Óskað var eftir athugasemdum eigi síðar en þann 29. júní 2023, en frestur var framlengdur að beiðni Orkustofnunar fram í vikuna 21-25. ágúst 2023, sem framlengdist til 5. september 2023.

Óskað er eftir að Orkustofnun gefi umsögn um það, eftir því sem við á, hvort stofnunin telji að nægjanlega sé gert grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar, umhverfisáhrifum, mótvægisáðgerðum og vöktun. Jafnframt og þá hvaða atriðið stofnunin telji að þurfi að skýra frekar og hvort þau kalli á að framkvæmdin fari í umhverfismat að teknu tilliti til viðmiða í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana. Jafnframt skal í umsögn gera grein fyrir leyfum sem framkvæmdin er háð og eru á starfssviði Orkustofnunar.

Samkvæmt 3. gr. laga um eignarétt íslenska ríkisins að auðlindum hafsbotsins, nr. 73/1990, er óheimilt að taka eða nýta efni af hafsbotni eða úr honum nema að fengnu skriflegu leyfi Orkustofnunar. Afmarkast framangreint lagaákvæði stjórnssýslulega aðkomu Orkustofnunar að umræddri framkvæmd á síðari stigum.

Orkustofnun hefur farið yfir ofangreinda matskyldufyrirspurn og hefur stofnunin eftirfarandi athugasemdir:

Samkvæmt greinargerð framkvæmdaraðila til Skipulagsstofnunar er ein af megin ástæðum þess að framkvæmdaraðili hyggst sækja um breytingar á gildandi leyfum til efnistöku af hafsbotni í Kiðafellsnámu í Hvalfirði rannsóknir sem gefa til kynna að mun minna af vinnanlegu efni sé í svonefndri Laufagrunnsnámu en áður var gert ráð fyrir. Breytingu á efnistökuheimild í Kiðafelli er því ætlað að koma til móts við þá staðreynd, en nýlegar mælingar gefi til kynna að þar sé meira af efni en áður var talið.

Samkvæmt leiðbeiningum Orkustofnunar vegna umsókna um nýtingarleyfi og þar með talið mögulegrar leyfisumsóknar framkvæmdaraðila vegna aukinnar efnistöku í Kiðafellsnámu, bendir

stofnunin á að framkvæmdaraðili mun á síðari stigum þurfa að rökstyðja til hlítar raunverulega efnisþörf vegna aukinnar nýtingar í námunni, og þar með talið fyrirhuguð not efnis.

Að öðru leyti gerir Orkustofnun ekki athugasemdir við matskyldufyrirspurn þessa. Stofnunin tekur fram að hún tekur ekki afstöðu til þess hvort framkvæmdin skuli háð umhverfismati.

Virðingarfyllst,
f.h. orkumálastjóra

Sylvía Rakel Guðjónsdóttir

Sérfræðingur

Sjálfbær auðlindanýting

Rafræn undirskrift hér að neðan

UMSÖGN KJÓSARHREPPS - Efnistaka úr Kiðafellsnámu

Til : Jakob Gunnarsson - SLS
Frá : Þorbjörg Gísladóttir - Sveitarstjóri <Sveitarstjori@kjos.is>
Heiti : UMSÖGN KJÓSARHREPPS - Efnistaka úr Kiðafellsnámu
Málsnúmer : 202209101
Málsaðili : Björgun ehf.
Skráð dags : 18.07.2023 13:22:32
Höfundur : Þorbjörg Gísladóttir - Sveitarstjóri <Sveitarstjori@kjos.is>
Viðhengi [image001.png](#)

Góðan daginn

Sveitarstjórn Kjósarhrepps tók eftirfarandi mál á dagskrá þann 12. Júlí sl.

2306032 - Efnistaka úr Kiðafellsnámu

Í bréfi dagsettu 30. maí 2023 óskar Skipulagsstofnun eftir umsögn Kjósarhrepps, í samræmi við 20. gr. laga nr. 111/2021, um tilkynningu Lex lögmannsstofu, f.h. Björgunar um aukna efnistöku úr Kiðafellsnámu í Hvalfirði.

Umsögn sveitarstjórnar Kjósarhrepps.

Frá því að umhverfismat var gert árið 2009 hefur ekki verið lagt mat á áhrifum efnistökunnar á þessum tíma m.a. á landbrot og lífríki. Nú er verið að sækja um að auka efnisvinnsluna úr 1,6 milljónum rúmmetra í allt að 5 milljón rúmmetra. Magnið í nýrri umsókn rúmast innan fyrra mats en taka verður tillit til síðari breytinga.

Ætla má að forsendubreytingar hafi orðið á þeim árum sem liðin eru frá síðasta umhverfismati með tilliti til þeirra áhrifa sem hraðari hlýnun jarðar hefur á viðmið matsins hvað varðar sjávarstöðu og lífríki.

Sveitarstjórn Kjósarhrepps telur að ekki liggi fyrir nægilegar rannsóknir á áhrifum þeirrar efnistöku sem þegar hefur farið fram og mögulegra forsendu breytinga og telur að fara þurfi í nýtt mat á áhrifum efnistökunnar áður en leyfi verður gefið út.

Með kveðju

Þorbjörg Gísladóttir
Sveitarstjóri Kjósarhrepps
Sími 566-7100

Þorbjörg Gísladóttir
Sveitarstjóri Kjósarhrepps
Sími 566-7100

Skipulagsstofnun
jakob@skipulag.is
skipulag@skipulag.is
Laugavegi 166
150 Reykjavík

Hvalfjarðarsveit
Innrimel 3
301 Akranes

Sími 433 8500

Kt. 630606-1950

3. júlí 2023

2305058

Kiðafellsnáma, umsögn um efnistöku

Á 20. fundi umhverfis-, skipulags-, náttúruverndar-, og landbúnaðarnefndar þann 21.6.2023 var gerð eftirfarandi bókun:

Umhverfis-, skipulags-, náttúruverndar- og landbúnaðarnefnd Hvalfjarðarsveitar bendir á að áætluð áform um efnistökmagn úr Kiðafellsnámu eru upp á allt að 5 milljón rúmmetra, í stað 1,6 milljón rúmmetra sem núgildlandi leyfi er fyrir. Í lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021 er miðað við að efnistaka þar sem áætlað er að raska 25 ha svæði eða stærra eða efnismagn er 500.000 rúmmetrar eða meira, skuli ávallt háð umhverfismati. Í tilkynningunni kemur fram að í matsskýrslu Björgunar frá 2009 segir m.a. að botndýralíf sé fábreytt á svæðinu og að um algengar tegundir lífvera sé að ræða. Hvalfjarðarsveit óskar eftir nánari upplýsingum um þennan þátt og hvaða rannsóknir liggi til grundvallar um líffræði og lífríki á sjávarbotninum á þessu svæði, enda ljóst að efnistakan hefur neikvæð og óafturkræf áhrif á botndýralíf á efnistökusvæðunum. Einnig bendir Hvalfjarðarsveit á að fjörur utarlega í Hvalfirði hafa tekið breytingum undanfarin ár og áratugi og minna um fínefni en áður, hverju svo sem um er að kenna. Gildistími leyfisins er til 14. janúar 2051 og óskar Hvalfjarðarsveit eftir ástæðum og rökstuðningi fyrir því hvers vegna gildistíminn er svo langur sem raun ber vitni. Að öðru leiti gerir USNL-nefnd Hvalfjarðarsveitar ekki athugasemd við tilkynninguna og vísar afgreiðslunni til sveitarstjórnar Hvalfjarðarsveitar.

Á 378. fundi sveitarstjórnar Hvalfjarðarsveitar sem haldinn var **28.6.2023** var tekið fyrir mál

Lex lögmannsstofa, f.h. Björgunar, hefur sent Skipulagsstofnun tilkynningu vegna Kiðafellsnámu skv. 19. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Í samræmi við 20. gr. laga nr. 111/2021 óskar Skipulagsstofnun eftir umsögn sveitarfélagsins. Í umsögninni skal koma fram eftir því sem við á, hvort nægjanlega sé gerð grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar, umhverfisáhrifum, mótvægisáðgerðum og vöktun. Jafnframt hvort og þá hvaða atriði þarf að skýra frekar og hvort þau kalli á að framkvæmdin fari í umhverfismat að teknu tilliti til viðmiða í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana. Jafnframt skal í umsögn gera grein fyrir leyfum sem framkvæmdin er háð og eru á starfssviði umsagnaraðila. Tilkynning framkvæmdaraðila er meðfylgjandi. Þá er einnig meðfylgjandi uppdráttur og yfirlitsmynd af efnistökusvæðinu. Frekari gögn varðandi leyfi Orkustofnunar og matsskýrslu

Björgunar og álit Skipulagsstofnunar frá árinu 2009 er að finna á heimasíðum viðkomandi stofnana.

Umsögnin óskast send Skipulagsstofnun fyrir 29. júní 2023.

Oddviti lagði fram eftirfarandi tillögu:

"Sveitarstjórn samþykkir bókun nefndarinnar og bendir á að áætluð áform um efnistökmagn úr Kiðafellsnámu eru upp á allt að 5 milljón rúmmetra í stað 1,6 milljón rúmmetra sem núgildlandi leyfi er fyrir. Í lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021 er miðað við að efnistaka þar sem áætlað er að raska 25 ha svæði eða stærra eða efnismagn er 500.000 rúmmetrar eða meira skuli ávallt háð umhverfismati.

Í tilkynningunni kemur fram að í matsskýrslu Björgunar frá 2009 segi m.a. að botndýralíf sé fábreytt á svæðinu og að um algengar tegundir lífvera sé að ræða. Hvalfjarðarsveit óskar eftir nánari upplýsingum um þennan þátt og hvaða rannsóknir liggi til grundvallar um líffræði og lífríki á sjávarbotninum á þessu svæði enda ljóst að efnistakan hefur neikvæð og óafturkræf áhrif á botndýralíf á efnistökusvæðunum.

Hvalfjarðarsveit bendir einnig á að fjörur utarlega í Hvalfirði hafa tekið breytingum undanfarin ár og áratugi og minna er um finefni en áður, hverju svo sem um er að kenna.

Gildistími leyfisins er til 14. janúar 2051 og óskar Hvalfjarðarsveit eftir ástæðum og rökstuðningi fyrir því hvers vegna gildistíminn er svo langur sem raun ber vitni.

Að öðru leyti gerir sveitarstjórn Hvalfjarðarsveitar ekki athugasemd við tilkynninguna."

Tillagan borin undir atkvæði og samþykkt með 7 atkvæðum.

Það tilkynnist hér með

Með kveðju,

Linda Björk Pálsdóttir
Sveitarstjóri

linda@hvalfjardarsveit.is

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Hafnarfjörður, 29.06.2023
2023-05-0183
GÁÓ

Málefni: Umsagnarbeiðni. Efnistaka úr Kiðafellsnámu.

Í bréfi dagsettu 30. maí 2023 óskar Skipulagsstofnun umsögn Hafrannsóknastofnunar, í samræmi við 20. gr. laga nr. 111/2021, um tilkynningu Lex lögmannsstofu, f.h. Björgunar um aukna efnistöku úr Kiðafellsnámu í Hvalfirði.

Almennt hafa forsendur fyrir álit stofnunarinnar ekki breyst frá matsskýrslu varðandi sömu námu frá árinu 2009 eins og þær eru teknar saman í [Efnistaka af hafsbótnei í Hvalfirði | Álit Skipulagsstofnunar | Skipulagsstofnun](#). Það er líkt og fyrir mat stofnunarinnar að efnistaka úr Kiðafellsnámu hafi í för með sér eyðileggingu búsvæða á botni og mögulega neikvæð áhrif á ungviði flatfiska. Ólíkt forsendum sem koma fram í matsskýrslu frá 2009 þá ber að hafa í huga að nýliðunarbrestur hefur verið hjá ýmsum stofnum flatfiska síðustu ár (<https://www.hafogvatn.is/is/veidiradgjof>). Ekki er hægt að útiloka önnur áhrif á lífríki. Það er þó ljóst að svæðið er þegar mjög raskað og það má ætla að búsvæðaeyðilegging á svæðinu sé þegar nær algjör.

Óskað er eftir verulegri aukningu á umfangi efnistökkunnar þó svæðið breytist lítið.

Hafrannsóknastofnun gefur fyrst og fremst álit varðandi lífríki í sjó en ætla má að aukning af þessum mælikvarða geti aukið áhrifasvæði efnistökkunnar og þar með eyðuleggingu botnbúsvæða og áhrif á flatfiska umfram það sem þegar er. Þá er ljóst er að framkvæmd af þessum skala fellur almennt undir 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætla en Hafrannsóknastofnun hefur ekki lagaþekkingu til að meta hvort fyrra leyfi breyti einhverju þar um.

F.h. Hafrannsóknastofnunar, rannsókn- og ráðgjafarstofnunar hafs og vatna,

Guðbjörg Ásta Ólafsdóttir

Skipulagsstofnun
Jakob Gunnarsson
Borgartún 7b
105 REYKJAVÍK

Garðabær, 29. júní 2023
Málsnúmer: 202305-0065
LA

Efni: Umsögn um tilkynningu vegna efnistöku á hafsbotni úr Kiðafellsnámu

Vísað er í tölvubréf frá Skipulagsstofnun, dags. 30. maí 2023, þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um hvort aukin efnistaka á hafsbotni úr Kiðafellsnámu á vegum Björgunar ehf. eigi að fara í mat á umhverfisáhrifum í samræmi við lög nr. 111/2021.

Fyrir liggur mat á umhverfisáhrifum og álit Skipulagsstofnunar frá 2009 um efnistöku á hafsbotni í Hvalfirði í sex námum kenndar við Kiðafell, Brekkuboða, Laufgrunn, Eyri, Hálsnes og Hrafneyri. Í álit Skipulagsstofnunar 2009 kemur fram að leyfi til nýtingar á efni af hafsbotni í Hvalfirði ætti að binda skilyrðum sem náðu ekki fram að ganga vegna skorts á lagaheimildum.

Frá 2009-2019 hefur Björgun ehf. leyfi Orkustofnunar til efnistöku í Kiðafellsnámu, á um 122 ha svæði, allt að 2.045.000 rúmmetra af lausum jarðefnum og endurnýjað leyfi frá janúar 2021 um allt að 1.667.000 rúmmetra efni. Fram kemur í tilkynningu að efnistaka á árunum 2009-2019 var einungis 18% af heimiluðu magni tímabilsins. Við nýlegar rannsóknir á lausum jarðlögum innan efnistökusvæða Björgunar ehf. hefur komið í ljós að minna er af vinnanlegu efni í Laufagrunnsnámu en áður var talið en á móti er meira af efni í Kiðafellsnámu. Útfrá þessu áformar framkvæmdaraðili að auka efnistöku í Kiðafellsnámu í allt að 4-5 milljónir rúmmetra. Mörk efnistökusvæðisins eru þau sömu.

Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér gögn um framkvæmdina og tekur undir fyrri ábendingar ýmissa aðila um skort á grunnögnum um lífríki eða vistkerfi í hafi Hvalfjarðar og óvissu um áhrif framkvæmda á þessa umhverfisþætti, bæði innan og utan efnistökusvæðisins.

Í mati á umhverfisáhrifum 2009 var bent á erlendar rannsóknir sem sýna að endurnýjun lífmassa taki langan tíma og að á efnistöku minnki lífmassi um allt að 82% vegna efnistöku og rúm 34% í næsta nágrenni hans (Álit Skipulagsstofnunar um efnistöku af hafsbotni í Hvalfirði, 25. febrúar 2009, slóð:

<https://www.skipulag.is/media/attachments/Umhverfismat/616/2008070027.pdf>).

Í skýrslu frá 1980 um rannsóknir á botndýralíf í Hvalfirði kemur fram að lífríki er fjölbreytt á flestum sýnatökustöðum og að þar séu m.a. að finna kóralpörunga (Kristín Aðalsteinsdóttir og Arnþór Garðarsson, 1980. Botndýralíf í Hvalfirði. Líffræðistofnun Háskólans. Fjölrit nr. 14. 169 bls. http://luvs.hi.is/system/files/fjolrit/fjolrit14_low_res2.pdf). Þessar rannsóknir gætu nýst til samanburðar um ástand botndýralífs Hvalfjarðar í dag. Þrátt fyrir að lífríki eða vistkerfi hafi ekki sérstaklega hátt verndargildi geta þau skipt máli er varðar fæðuöflun og búsvæði annarra lífvera.

Í nýlegri skýrslu Hafrannsóknastofnunar frá 2021, um friðuð svæði innan landhelgi Íslands og viðkvæm vistkerfi, kemur fram að þörf er á ítarlegri rannsóknnum og úttekt á hafsvæðum Íslands.

Óröskuðum svæðum, einkum á grunnsævi, fækkar stöðugt og í Evrópu eru þau víða orðin fágæt (Steinunn Hilma Ólafsdóttir og Klara Jakobsdóttir 2021. Friðuð svæði innan landhelgi Íslands og viðkvæm vistkerfi. Haf- og vatnarannsóknir. HV2021-49)

Erfitt er að meta rask vegna framkvæmda á hafsbotni nema að fyrir liggi kort gerð með fjölgeislamælingum. Slíkt kort fylgdi tilkynningu um Kiðafellsnámu og má sjá að hafsbotn innan afmarkaðs efnistökusvæðis er að mestu leyti raskaður nema einna helst á vestanverðu svæðinu þar sem dýpi er mest. Þrátt fyrir að fjölgeislamælingin sé bundin við afmörkun er augljóst að raskið nær út fyrir mörk svæðisins í norðri og suðri.

Laus jarðefni eru dýrðmæt auðlind til ýmissa framkvæmda. Þessi jarðefni er oft fengin úr myndunum frá síðjökultíma þegar ísaldarjökklar hörfuðu og sjávarstaða tók breytingum. Í nágrenni höfuðborgarsvæðisins eru þessar myndanir á landi nær allar raskaðar eða horfnar vegna efnistöku og á síðustu áratugum hefur verið aukin ásókn í þær á hafsbotni. Þrátt fyrir að laus jarðlög frá lokum ísaldar njóti ekki verndar innan náttúruverndalaga þá hafa þær að geyma mikilvægar upplýsingar sem tengjast jöklunarsögu landsins og áhrif loftslagsbreytinga í lok ísaldar. Þessar upplýsingar geta reynst mikilvægar í tengslum við loftslagsvá okkar tíma. Mælst hefur verið til þess innan stjórnsýslunnar að takmarka efnistöku á landi við eina stóra námu í stað margrar minni til að lágmarka rask á jarðmyndunum. Þetta ætti einnig að gilda um efnistöku á hafsbotni. Í ljósi þess að Laufagrunnsnáma uppfyllir ekki væntingar framkvæmdaraðila um efnistöku ætti að stöðva þar áframhaldandi efnistöku.

Í mati á umhverfisáhrifum gerði Siglingastofnun öldufarsrannsóknir í Hvalfirði með áherslu á námusvæðin til að leggja mat á áhrif efnistöku á landbroti í Hvalfirði fyrir árin 2008-2018. Þörf er á að kanna hvort þetta mat hafi gengið eftir.

Vegna umfangs þeirra efnistöku sem fyrirhuguð er við Kiðafellsnámu og þeirra óvissu sem enn ríkir um áhrif hennar á sjávarumhverfið og strandrof, er ljóst að þörf er á frekari rannsóknum. Því má rökstyðja að framkvæmdin eigi að vera matsskyld.

Virðingarfyllt,

Lovísa Ásbjörnsdóttir, jarðfræðingur
Svið Náttúruverndar

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 REYKJAVÍK
Ísland

Reykjavík, 27. júní 2023
Tilvísun: 2023060329/30.1

Efni: Umsögn HER vegna tilkynningar Björgunar vegna Kiðafellsnámu

Vísað er til tölvubréfs Skipulagsstofnunar dags. 2. maí 2023 þar sem óskað er umsagnar Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur (HER) um matsskyldufyrirspurn vegna aukinnar efnistöku úr Kiðafellsnámu í Hvalfirði. Í umsögninni skal koma fram hvort nægjanlega sé gerð grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar, umhverfisáhrifum, mótvægisáðgerðum og vöktun eftir því sem við á. Jafnframt hvort og þá hvaða atriði talið sé að þurfi að skýra frekar og hvort þau kalli á að framkvæmdin fari í umhverfismat að teknu tilliti til viðmiða í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana. Jafnframt skal í umsögn gera grein fyrir leyfum sem framkvæmdin er háð og eru á starfssviði umsagnaraðila. HER hefur farið yfir tilkynninguna og gerir eftirfarandi umsögn.

HER veitir ekki starfsleyfi fyrir efnistöku á hafsbotni en Björgun ehf. er með starfsleyfi HER fyrir malar- og sandnámi í Álfnesvík.

Skv. tilkynningu frá Lex lögmannsstofu fyrir hönd Björgunar er fyrirhugað að auka efnisvinnslu úr 1,6 milljónum rúmmetra sem núverandi leyfi heimilar í allt að 4-5 milljón rúmmetra. Hér er um að ræða meira en tvöföldun á vinnslumagni og telur HER að slík aukning rúmist ekki innan fyrirbyggjandi umhverfismats frá 2009. Þó umhverfismatið hafi gert ráð fyrir að unnt væri á vinna allt að 7,5 milljónum rúmmetra úr Kiðafellsnámu hefur ekki farið fram neitt mat á áhrifum efnistöku á þessum stað frá því að upphaflegt leyfi var veitt. HER bendir á að engar nýjar upplýsingar eða rannsóknir virðast liggja fyrir um áhrif malarnámsins á lífríki og strönd og því ekki vitað hvort forsendur í matsskýrslunni og álit Skipulagsstofnunar frá 2009 standist. Að mati HER hafa auk þess orðið forsendubreytingar á þeim fjórtán árum sem liðin eru frá gerð matsskýrslu þar sem nýjustu rannsóknir benda til þess að hækkun sjávarstöðu vegna loftslagsbreytinga gerist hraðar en áður var gert ráð fyrir. Vætanlega þarf að uppfæra líkön og útreikninga á sjávarstraumum í samræmi við það. HER vill ítreka hér það sem kom fram í umsögn embættisins til Orkustofnunar dags. 22. maí 2009 um umsókn Björgunar ehf. um leyfi til efnistöku af hafsbotni á sex svæðum í Hvalfirði á tímabilinu 2009-2019, en þar segir m.a. " Í álit Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum efnistöku í Hvalfirði kemur fram að binda eigi leyfisveitingu m.a. þeim skilyrðum að gera þurfi rannsókn á lífríki við efnistökusvæði sem miði að því að skýra gildi þeirra fyrir fiskgengd og fiskaungviði og einnig að fara skuli fram reglubundin vöktun á landbroti við Laufagrunn, Kiðafell, Eyri og Hálsnes og niðurstöður skuli kynna landeigendum. Leyfi var ekki bundið þessum skilyrðum og því engar slíkar rannsóknir gerðar. Þá kom einnig fram í sömu umsögn að í ljósi þess hve lítið lá fyrir um áhrif efnistöku á lífríki og landbrot á strandsvæðum ætti námusvæðið að vera í lágmark 1 km fjarlægð frá landi, sbr. álit Skipulagsstofnunar um að efnistöku í ákveðnum námum (Laufagrunni, Kiðafelli, Eyri og Hálsnesi) verði sem næst útmörkum þessara efnistökusvæða. HER vill hér benda á að aðstæður í firði eru annars konar en á opnara hafsvæði eins og Kollafirði og því þörf á enn meiri varúð við efnistöku inni í Hvalfirði.

Þá benti HER á í fyrrgreindri umsögn að einnig skuli binda leyfisveitingu þeim skilyrðum sem fram koma í álit Skipulagsstofnunar um að dæling af botni verði takmörkuð við holudælingu, ekki yfirborðsdælingu, til að minnka áhrif á lífríki. Er þetta sérstaklega

Reykjavíkurborg

Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur

mikilvægt í ljósi skorts á fullnægjandi upplýsingum um lífríki. Fram kemur í lið E í tilkynningu Björgunar að fyrirhuguð efnistaka Björgunar verði einkum gerð með holudælingu frá sérútbunu sanddæluskipi. Með þessu orðalagi er óljóst hvaða önnur aðferð kemur til greina við dælingu þó væntanlega sé það yfirborðsdæling sem og hver hlutfallaskipting gæti orðið. HER ítrekar að leyfisveitingin ætti að vera takmörkuð við holudælingu. Í ljósi þess sem kemur fram hér að ofan telur HER að fara þurfi fram nýtt mat á umhverfisáhrifum og skoða hver áhrifin efnisvinnslu hafa verið nú þegar og metið hver þau gætu mögulega orðið við aukna vinnslu. Ekki liggja fyrir nægjanleg gögn til að segja til um umhverfisáhrif aukinnar námavinnslu í Kiðafellsnámu.

Virðingarfyllst
f.h. Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur

Guðjón Ingi Eggertsson
heilbrigðisfulltrúi

Afrit/Samrit sent:

Afrit/Samrit sent:

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík
sent á skipulag@skipulag.is

22. júní 2023

Umsögn um breytingu á efnistöku í Kiðafellsnámu í Hvalfirði

Vísað er í tölvupóst Skipulagsstofnunar dagsettur 30. maí 2022 þar sem óskað er umsagnar Heilbrigðiseftirlits Vesturlands um ofangreinda framkvæmd en fyrir liggur tilkynning til ákvörðunar á matsskyldu frá LEX lögmannstofu f.h. Björgunar dagsett 17. maí.

Heilbrigðiseftirlit Vesturlands telur hæpið að byggja leyfisveitingu á umhverfismati sem var framkvæmt árið 2009. Þá telur eftirlitið að leyfisveiting ætti að vera bundin við reglubundna vöktun á lífríki og landbroti. Fjalla ætti um möguleg áhrif á laxfiska vegna Laxár í Kjós. Fjalla þarf um áhrif á sandfjörur í Kjós og Hvalfjarðarsveit og breytingar sem hafa orðið á þeim á vinnslutímanum. Mögulega ætti að skilyrða leyfi við árstíma þar sem sanddæling sé ekki á hrygningartíma ef rannsóknir styðja það.

Skoða þarf hvort staðsetning geti haft neikvæð áhrif á aðra nýtingu s.s. fiskeldi, kræklingaeldi eða nýtingu á þara svo eitthvað sé nefnt.

Virðingarfyllst,

Þorsteinn Narfason
framkvæmdastjóri.

Skipulagsstofnun
Jakob Gunnarsson
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 22. júní 2023
UST202305-355/B.S.
10.05.01

Efni: Efnistaka úr Kiðafellsnámu. Umsögn

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 30. maí sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um hvort og á hvaða forsendum ofangreind framkvæmd skuli háð mati á umhverfisáhrifum.

Hér er sótt um leyfi til frekari efnistöku úr námunni við Kiðafell og eins og fram kemur í erindi Björgunar þá er í raun gert ráð fyrir að taka allt nýtanlegt efni úr þessum sethjöllum neðansjávar. Umhverfisstofnun telur að í ljósi framtíðaráforma um efnistöku þarna sé í raun nauðsynlegt að skoða nú hvaða áhrif það gæti haft í för með sér að taka að klára allt efni úr námunni.

Eins og fram kemur í greinargerð hafa á síðustu árum farið fram rannsóknir á þessu námusvæði og er í raun vandséð hvað enn eitt umhverfismat mundi í raun skila af nýjum gögnum um lífríki. Hins vegar hefur Umhverfisstofnun áhyggjur af einum þætti þessa máls sem lýtur að mögulegu landbroti. Fram kemur að dýpi á námusvæðinu sé 5-35 metrar. Umhverfisstofnun telur að gera þurfi grein fyrir hvort efnistaka á grunnsævi geti mögulega haft neikvæð áhrif á aðliggjandi strandsvæði og hvort æskilegt sé að skilja eftir hluta af efninu þar sem grynnt er til að tryggja að öldufar breytist ekki ef jarðmyndunin verður algerlega fjarlægð. Ef ætlunin er að taka á næstu árum allt að 5.000.000 m³ og jafnvel fjarlægja allt laust efni af svæðinu er að mati Umhverfisstofnunar ástæða til að staldra við og skoða nánar möguleg áhrif þessara tveggja sviðsmynda. Ef í ljós kemur að óheppilegt sé að fjarlægja jarðmyndunina alveg og nauðsynlegt sé að skilja eftir hrygg til varnar ströndinni þarf að skoða hvernig móta þarf hrygg samfara efnistökunni til að tryggja stæðni efnisins.

Að teknu tilli til ofangreindra atriða telur Umhverfisstofnun óvissu ríkja um afleiðingar efnistökkunnar því fá dæmi eru um það hérlandis að jarðmyndanir sem þessi hafi verið fjarlægð algerlega og því eigi að meta hvaða afleiðingar slíkt gæti haft í för með sér og því eigi að meta umhverfisáhrif efnistökkunnar.

Virðingarfyllt

Björn Stefánsson,
Sérfræðingur

Sverrir Aðalsteinn Jónsson,

teymisstjóri

Minjastofnun
Íslands

The Cultural
Heritage Agency
of Iceland

Minjavörður Vesturlands
Hafnargata 3 340
Stykkishólmur (354) 570 13
12 (354) 895 18 80
www.minjastofnun.is
Kennitala: 440113-0280

Skipulagsstofnun
Jakob Gunnarsson
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Stykkishólmur, 12. júní 2023
MÍ202306-0054/ 6.10 / M.A.S.

Efni: Hvalfjörður. Breytingar á gildandi leyfum til efnistöku af hafsbotni í Kiðafellsnámu í Hvalfirði

Magnús A Sigurðsson
Minjavörður
magnus@minjastofnun.is

Með tölvupósti, dagsettum 30. maí 2023, óskaði Jakob Gunnarsson hjá Skipulagsstofnun, eftir umsögn Minjastofnunar Íslands um tilkynningu um framkvæmd sem kann að vera háð mati á umhverfisáhrifum. Björgun hefur allt frá árinu 1965 stundað námuvinnslu á hafsbotni utan netlaga á svæði í Hvalfirði sem kennt er við jörðina Kiðafell í Kjós. Náman liggur á 5–35 metra dýpi meðfram ströndinni við Kiðafellsmela. Björgun ehf. hyggst sækja um breytingar á gildandi leyfum til efnistöku af hafsbotni í Kiðafellsnámu í Hvalfirði. Áformuð breyting felst í því að heimiluð efnistaka verði allt að 4–5 milljón rúmmetrar í stað rúmlega 1,6 milljón rúmmetra sem núgildandi leyfi kveður á um. Að mati Björgunar rúmast aukningin að öllu leyti innan fyrirbyggjandi umhverfismats vegna efnistöku Björgunar á hafsbotni í Hvalfirði.

Í 16. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 segir:

Skráning fornleifa, húsa og mannvirkja skal fara fram áður en gengið er frá aðalskipulagi eða deiliskipulagi. Áður en deiliskipulag er afgreitt eða leyfi til framkvæmda eða rannsókna er gefið út skal skráning ætíð fara fram á vettvangi. Minjastofnun Íslands setur reglur um lágmarkskröfur sem gera skal til skráningar fyrir hvert skipulagsstig og er heimilt að gera samkomulag við skipulagsyfyrvöld um framvindu skráningarstarfsins enda sé tryggt að því verði lokið innan hæfilegs tíma.

Fornleifavernd ríkisins, forveri Minjastofnunar Íslands veitti Orkustofnun umsögn um um umsókn Björgunar ehf. um nýtingarleyfi fyrir þrjú efnistökusvæði í Hvalfirði, þ.e. Brekkuboða, Laufagrunn og Kiðafell. Umsögnin var dagsett 05.03.2009.

Fornleifavernd ríkisins gerði ekki athugasemd við fyrirhugaða efnistöku við þessi svæði.

Í 3. gr. laga um menningarminjar (Nr. 80/2012) segir að til fornleifa teljast hvers kyns mannvistarleifar, á landi, í jökli, sjó eða vatni, sem menn hafa gert eða mannaverk eru á og eru 100 ára og eldri. Þar á meðal skipsflök og hlutar þeirra. Í 21. gr. sömu laga kemur fram að fornleifum má enginn, hvorki landeigandi, ábúandi, framkvæmdaraðili né nokkur annar, spilla, granda eða breyta, hylja, laga, aflaga eða flytja úr stað nema með leyfi Minjastofnunar Íslands.

Það er mat Minjastofnunar að ekki sé þörf á að afla frekari gagna með skráningu fornleifa sbr. 16. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012. Ljóst er að hafsbótinn á efnistökusvæði Kiðafellsnámu er mikið raskaður og telur stofnunin litlar líkur á að fornleifar séu enn að finna þar, ef einhverjar voru. Stofnunin gerir ekki athugasemdir við fyrirhugaða breytingu á gildandi leyfum.

Rétt er að vekja athygli á 2. mgr. 24. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 en þar segir: „Ef fornminjar sem áður voru ókunnar finnast við framkvæmd verks skal sá sem fyrir því stendur stöðva framkvæmd án tafar. Skal Minjastofnun Íslands láta framkvæma vettvangskonun umsvifalaust svo skera megir úr um eðli og umfang fundarins. Stofnuninni er skylt að ákveða svo fljótt sem auðið er hvort verki megir fram halda og með hvaða skilmálum. Óheimilt er að halda framkvæmdum áfram nema með skriflegu leyfi Minjastofnunar Íslands.“

Virðingarfyllst,

Magnús A Sigurðsson
Minjavörður Vesturlands

Afrit sent: Jakobi Gunnarssyni Jakob.Gunnarsson@skipulag.is